

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประกอบอาชีพการทำหมากในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการคงอยู่ของอาชีพการทำหมากในอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลในการวิจัยได้จากการการสัมภาษณ์และสังเกตการประกอบอาชีพ ทำการวิเคราะห์ ข้อมูล โดยสรุปข้อมูลผลการวิจัยได้ดังนี้

การประกอบอาชีพการทำหมากในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชาวอำเภอสันทรายที่ยังคงเป็นอยู่ในรูปแบบเดิมที่มีมาตั้งแต่ในอดีต มีการ ประกอบอาชีพที่ยังคงรูปแบบเหมือนในอดีตคือ มีการปลูกหมากอยู่ในชุมชนอย่างหนาแน่น ทำการ ติดต่อกำขายแบบเหมาสวนเป็นรายปี ผลผลิตนำมาแปรรูปเป็นหมากชวย หมากเส้น หมากเม็ดแห้ง เพื่อจำหน่าย และใช้ประโยชน์ในหลายรูปแบบ คือการประกอบพิธีกรรม การบริโภคและอุปโภค การค้าขายมีสองรูปแบบคือ ขายส่งผ่านพ่อค้าคนกลาง และขายปลีกตามร้านค้าย่อยทั่วไปในชุมชน สภาพสังคมที่ผู้คนยังคงใช้หมากเข้ามามีส่วนร่วมในการดำรงชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ที่ ยังคงปฏิบัติสืบทอดกันมา

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการคงอยู่ของอาชีพการทำหมากในอำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่พบว่าปัจจัยที่สำคัญ คือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจคือ การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เป็น อาชีพเสริม ปัจจัยทางด้านสังคม คือ ระบบเครือญาติที่ยังเหนียวแน่นมีการพึ่งพาอาศัยกันในชุมชน และปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม คือ ประเพณีต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้มีการนำหมากมาใช้ในการประกอบ พิธีกรรม

This thesis was aimed at studying betal nut producing occupation and analyzing related factors concerning the retention of this occupation in San Sai District, Chiang Mai Province. The researcher collected data by interviewing informants and by observing the process of producing betal nut. The data were being verified during and after the process of collecting data. The results then were presented in form of analytical description.

The results of this research were as follows:

The betal nut producing occupation in San Sai district has existed due to the economy, social, and traditional conditions of San Sai have been retaining in the same pattern as in the past. The pattern of this occupation has been also performed in the same style as in the past. Many betal nut trees have been planted. The nuts were sold in bulk annually. The nut products were processed as cutting into small pieces and as exposing to the sun for being dried nut. Once the betal nuts were processed, they were ready for selling and using. The betal nuts were both sold to wholesalers and to the retail shop in the area. Moreover, the betal nuts were used in various ceremony traditions

For the factors concerning the retaining of the occupation, it showed that the important factors were the factors of economics, social and culture. This is to say that people performed this occupation as a side-line occupation; the system of family was strong and dependable to each other; and the local traditions promoted the usage of betal nuts.